

เลขไทย เลขอาหรับ

แปลก ศิลปกรรมพิเศษ

ปัจจุบันนี้มีเสียงเรียกร้องให้เลิกใช้เลขอาหรับซึ่งใช้กันแพร่หลาย แล้วกลับไปใช้เลขตามที่เคยใช้มาแต่เก่าก่อนแทน โดยอ้างว่าเป็นมรดกตกทอดมาแต่เดิม

เลขอาหรับ 1 2 3 4 5 เคยเรียกกันว่าเลขฝรั่ง แต่เมื่อมีการสืบสาวย้อนหลังไปก็ได้รับความว่าอาหรับใช้มาก่อน จึงเลยเรียกกันว่า "เลขอาหรับ" แต่มีผู้สืบลึกลงไปอีกก็ปรากฏว่าอินเดียประดิษฐ์ตัวเลขแบบนี้ขึ้นใช้ก่อนชาติอื่น ๆ

ฝรั่งชาวโรมันใช้ตัวเลขดังนี้ I II III IV V(5) X(10) L(50) C(100) M(1000) มีพยานปรากฏอยู่บ้างที่หน้าปัทมมาฬิกาบางชนิด เลขของจีนก็เป็นอีกรูปหนึ่งซึ่งยังคงใช้อยู่ทั่วไป

ดั้งเดิมที่เดียวตัวเลขของอินเดียก็มีลักษณะคล้ายตัวเลขของชาติเก่าแก่อื่น ๆ เหมือนกัน แต่ต่อมาเมื่อผู้คิดแก้ไขจนเป็นรูปคล้ายคลึงกับตัวเลขที่เรียกว่าเลขอาหรับ ทั้งยังคิดเลขศูนย์ขึ้น

ใช้ด้วยซึ่งในชั้นเดิมเป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ดังนี้ . ต่อมาขยายให้โตขึ้นเป็น 0 และได้ใช้มาแต่ พ.ศ. 343 ลองพิจารณาว่าถ้าไม่มีเลขศูนย์แล้ว การเรียนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะก้าวหน้ามาอย่างที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ไหม!

วิชาคณิตศาสตร์ คือ เลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิต และตรีโกณมิติ เป็นวิชาที่ชาวอินเดียชำนาญมานานแล้ว ทั้งเป็นผู้ค้นคิดเรื่องทศนิยม รู้จักค่าของ π (พาย) มาก่อนใคร ๆ ²

อาหรับมาค้าขายติดต่อกับอินเดีย เห็นว่าวิชาเลขของอินเดียก้าวหน้า และตัวเลขก็สะดวกดีว่าตัวเลขของชาติอื่น ๆ จึงรับเอาไปใช้ แต่อาหรับเขียนหนังสือจากขวาไปซ้ายและกลับหลังหัน ตัวเลขก็พลอยกลับหลังหันไปด้วย

อาหรับเรียกวิชาเลขคณิตว่า - HINDISAT ซึ่งแปลว่าวิชาของชาวอินเดีย เป็นพยานสนับสนุนว่าอาหรับเอาตัวเลขของอินเดียไปใช้ ³

ฝรั่งเป็นผู้รับช่วงตัวเลขมาจากอาหรับอีกต่อหนึ่ง แต่เขียนจากซ้ายไปขวา ดังที่เราใช้กันอยู่ในทุกวันนี้ สมัยหนึ่งหลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เรียกตัวเลขที่กล่าวนี้ว่า เลขอินโดอาระบิก น่าเสียดายที่ไม่เป็นที่นิยมและเลิกสากันไป

ที่นี้หันมาพิจารณาว่าที่เรียกว่าเลขไทย นั้น เป็นของไทยคิดขึ้นเองหรือเอามาจากไหน ในปัจจุบันเลข ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ เหมือนกับของเขมรไม่ผิดเพี้ยน

มีหลักฐานว่าเมื่อราว พ.ศ. 1100 เลขหนึ่งของขอมคล้าย ๑ อยู่แล้ว เลขศูนย์ยังเป็นวงกลมเล็ก ๆ ส่วนเลขหกและเลขเจ็ดคล้าย ๆ ๖ ๗ ต่อมาราว พ.ศ. ๑๕๕๕ เลขห้าของขอมก็คล้าย ๕ ⁴ และในสมัยพ่อขุนรามคำแหง (พ.ศ. ๑๘๒๖) เลขห้าของท่านก็คล้ายคลึงกับเลขห้าของเขมร

ดูวิวัฒนาการของตัวเลขซึ่งพิมพ์ไว้แล้ว แล้ววินิจฉัยดูเอาเอง

๑ _๑	๒ _๒	๓ _๓	๔ _๔	๕ _๕
๖ _๖	๗ _๗	๘ _๘	๙ _๙	๑๐ _{๑๐}
๐ _๕	๑ _๔	๒ _๓	๓ _๒	๑ _๑
๑ _{๑๐}	๙ _๙	๘ _๘	๗ _๗	๖ _๖
1	2	3	4	5
6	7	8	9	10

เลขอินเดีย

เลขอาหรับ

เลขอินโด-อาระบิก

๑	๒	๓	๔	๕
๑	๒	๓	๔	๕
๑	๒		๔	๕

เลขไทย - เลข เขมรมัจจุบัน

เลขขอม เมื่อราว พ.ศ. 1595

เลขไทยครั้งพ่อขุนรามคำแหง

ขณลี (4) ยายชีขณเจ็ด (7) ขณจณลัน
เสร็จ "ได้คนชี้แผน"

นายผอม สุวรรณรัตน์ บอกว่า
ขณะเรียนมีอายุ 7-8 ปี

เชิงอรุณ

1 The Wonder That Was India...

A.L.BASHAM

2 The Discovery of India...Nehru

3 The Wonder That Was India...

A.L.BASHAM

4 หลักภาษาท.ศ.จ. ท้องถ้ำวรรณ

เรื่องตัวเลขก็จบลงเพียงแค่นี้ แต่
มีของแถมพกเป็นเรื่องการเรียนวิชาเลข
ในวัดสมัยก่อน ซึ่งผู้เคยเรียนบอกให้ดัง
ตัวอย่างใจท้อต่อไปนี้

"ใจท้อว่าแม่ไก ไหววันหนึ่งใส
หน่วยหนึ่งอกา สองวันสองหน่วย
โดยท่านคณนา ตามลำดับกันมา ถึง
สามสิบวันไขในวันดับ ท่านให้ข้านับ
สามสิบไขหมัน ผีใคร่อยากรู้...." ตอนที่
ผู้บอก ชื่อนายผอม สุวรรณรัตน์ นัก-

เรียนวัดแถวอำเภอสะทิงพระ จังหวัด
สงขลา จำกลอนซึ่งอธิบายวิธีทำ
ไม่ได้ แต่ให้ตอบว่ารวมสิ้นเสร็จได้
เท่าไร

ผู้เล่าบอกใจท้อเลขเกี่ยวกับตาเถน
และยายชีอีกข้อหนึ่งซึ่งชักหูฟัง
เพราะเรื่องเกี่ยวกับตาเถนและยายชี
มักหนีเรื่องวิถดารไม่พ้น แต่ใจท้อ
ที่บอกไม่เป็นเช่นนั้น สองฟังขาด

"มีอิฐอุพันเอ็ด (1001) ตาเถน